

आवृत्ति संख्या २०१५१

वर्ग वेद

सं. १००

आवृत्ति संख्या २०१५१

सं. १९-४१

आवृत्ति सं. १९-४१

वर्ग सं. (वर्ग) २० ... वर्ग सं. (वर्ग) १९

आवृत्ति १९-४१

वर्ग सं. १९-४१ ... वर्ग सं. १९-४१

वि. विवरण

वि. विवरण ... वि. विवरण ... वि. विवरण ...

...

096361

नं. २००

Indira Gandhi National
Centre for the Arts

शतपथ - मं ७४

पशुषा वासमिधंवा न्यादध्यादाहुतेतिंवा जुहुया
घत्तुंदक्षिणा वा हरे युरनुवाण मयेयुर्दक्षिणा
ब्रह्मि नः हरेत्यन्वासाय पच नो न विष्पेतीत्यनु
वागमयंति। ६॥ अथ जाग्रति जाग्रति देवा गतुं
वानेवैतदुपावर्तते स स देवतरुः प्रातुतरस्त
पश्चितरेभ्यः आधत्ते तद्वपिकाममेव स्वाप्ता

संभ० जा० सं० २०१९१

न्नोद्यनाहिताग्नेर्वृतचर्यास्तिमानुषोद्येवैष
 तावद्भवति यावदनाहिताग्नेस्तुस्मादपि कामने
 वृत्तप्यात् ॥ तदे केनुदिते मथित्वा ॥ तमुदिते
 प्रांचमुद्धरंति तदुतदुः ॥ होरात्रेपरिच्छे
 मः प्राणोदानयोर्धनसश्च वृत्तप्यात् ॥
 इति ब्रह्मसंहितायामनुक्त्यादि नौहैवास्यतयुः ॥ १८

नुदितः आहितो नवतो नुदिते हि मथित्वा तमुदि
 ते प्रांचमुद्धरंति सयः नुदितः आहवनीयं मथेत्
 हतत्ययो प्रयावाटः अहवदेवाः अन्नपहतपा
 प्मानः पितरो न पाप्मानमपहते मर्त्याः पित
 रः पुराहायुषो म्रियते यो नुदिते मथत्युपहत
 पाप्मानो देवाः अपपाप्मानं हते मर्तो देवा

मृतत्वस्याशक्तिर्मर्मायुरेति श्रीदेवाः प्रियं
 गच्छति यशो देवा यशो ह न वतिय एवं द्विद्वानु
 दिते मंथति। एतदाहुः। यं नर्त्री न सामान्य
 जुषामि राधीयते यवनाधीयतः इति ब्रह्मणे
 ह वैष्वानराधीयते ब्रह्मैव तस्य वाचः स
 त्वमेव ब्रह्मतावाः एताः सत्यमेव व्याहृतयः २॥

न वंति तदस्य सत्यमेवाधीयते। १॥ नृरिति वै प्र
 जापतिः। इमा मज नयत नुव इत्येतुरिच्छठः स्व
 रिति दिवमेतावदाः इदं सर्वं यावदि मे लोकाः
 सर्वे लौवाधीते। १॥ नृरिति वै प्रजापतिः। ब्रह्मा न
 नयत नुव इति द्वंष्टः स्वरिति द्वि शमेतावदाः
 इदं सर्वं यावदुल्लहं द्वि द्वे लौवाधीयते। १॥
 नृरिति वै प्रजापतिः। आत्मानमज नयत नुव इति

ति प्रजाः स्वदिति पू पू नेताव द्वादश सर्वयावदात्मा
 प्रजा पशवः सर्वे लोवाधीयतो १३ सर्वे नृ नृवा इति
 एतावतैव गार्हपत्यमादधसत्यथ यज्ञैरादध्या
 त्तेनाहवनीयमादध्याद्वेऽअहरेपरिशिनादि
 तेनोऽएतान्यपतेयानि नवतितैः सदैः पंच
 निराहवनीयमादध्याति नृ नृवः स्वदिति ता नृ

रा॥

एतावद्दुराणि संपद्यंते द्वादश वै गा यत्री गायत्र्यमु
 ग्रेष्ठं दः सुने वै ननेत छंदसा धत्ते १४ देवान् रुक्म
 अग्नीः आधस्यमाना रता नमुररक्षसा निररक्ष
 नाग्निर्जनिष्यते नाग्नीः आधस्यद्वु इति तं घृदु
 रक्षंस्तस्मादु द्वादशितो देवाः एतं ब्रह्मं द
 दशुः यदश्वं तं पुरुस्तादु दश्रयंस्तस्या जयेनाष्ट

अर्द्धप्रादिक

निवाते गिरजाय ततः स्नायुनापि मंथिष्यं श्यात्
 दशमाने तवैव यासपूर्वे लोपतिष्ठते वज्रमेव
 तदुद्धयति तस्यानयेनाष्टे निवाते गिरजायतो ॥ १६ ॥
 सखे पूर्ववाह्यात् सत्यपरिमितं वीर्यमनिवर्ध
 ते यदि पूर्ववाहं न विंदेदपि यः एव कश्चात् स्या
 घघश्च न विंदेदप्यनङ्गनेव स्यादेषु ह्येवानङ्ग ॥ २२ ॥

हो बंधुः ॥ १॥ तं यत्र प्रांचकं हरंति तत्पुरस्तादत्वं
 नयंति तत्पुरस्तादेवैतन्नाष्टारस्तां स्यप्रांने
 त्यथानयेनानाष्टे एहरंति ॥ १॥ तं वै तथैव हरयुः
 तथैव मेऽप्रत्यङ्गपाचरे देषवै यज्ञायदवै
 मिः प्रत्यङ्गै वै नयज्ञः प्रविशति तं हि प्रयशः
 उपनमत्यथ यस्मात्पराङ्गवति पराङ्गवै वा स्या

घञो नवतिसयो है नंत नानु व्याहरेत्यराडः स्मा
 घञो नृदिती श्वरो हय तथैव स्यात् ११। १८ पठ
 वै प्राणः तंवै तथैव हरेयु र्यथै न भेष प्रत्यङु
 पाचरेत्यत्यङु वै नं प्राणः प्रविशति तथैव स्मात्य
 राडु वति पराडु है वा स्मात्प्राणो नवतिसयो है
 नंत नानु व्याहरेत्यराडः स्मात्प्राणो नृदिती श्व १३॥

राहय तथैव स्यात् ११। १८ पठ
 तंवै तथैव हरेयु र्यथै न भेष प्रत्यङु पाचरेत्य
 त्यङु वै नं यज्ञः प्रविशति तं हि प्रेयज्ञः उपन
 मत्य यथैव स्मात्यराडु वति पराडु है वा स्मात्प्रा
 णो नवतिसयो है नंत नानु व्याहरेत्यराडः स्मा
 घञो नृदिती श्वरो हय तथैव स्यात् ११। १८ पठ

उवै प्राणः तं वै तथैव हरेयुर्धये न मे पत्रत्यं
 दुःपा चरेत्प्रत्यङ्गै नं प्राणः प्रविशत्यथ पश्चा
 त्पराङ्मुक्षति पराङ्मुक्षेवास्मात्प्राणो न वतिसयो
 हेनंतत्रानुव्याहरेत्पराङ्मुक्षेवास्मात्प्राणो न वतिसयो
 चरो ह्यतथैव स्यात्तस्मादुतथैव हरेयुर्धये
 अथास्मात्कर्मयति तमाकर्मव्यप्रां च मु २४॥

नयति तं पुनरावर्तयति तमुदं च प्रमुं चति वीर्य
 वाः अश्नोते दस्मादिदं पराङ्मुक्षे न स दितित
 स्मात्पुनरावर्तयति २३ तमस्य पद आधत्ते
 वीर्यवाः अश्नो वीर्यः एवै न मे तदा धत्ते तस्मादश्न
 स्य पद आधत्ते स वै कस्मी मे वायः उपस्य शति
 अथाघटत्यथोपस्य शति ननु कः स्वरित्येव

तीयेनादधमति त्रयोवाऽइमे लोकास्तदिमाने
 वैतश्चो काना मोत्येतन्वे कं २५॥ अथेदु द्वितीयः
 तृष्णीमेवायः उपस्य शत्यथो घ घति नृनुवस्वरि
 त्येव द्वितयेनादधमति यो वाऽअस्यामप्रति २५॥
 तो नारमुघछति नैनं हतस्य स्तेरस्य विदे
 मम निरुक्त रात्रो सुघंतुः सुठं हे नठ मृगात् २६॥

सम तृष्णीमुपस्य राति। तदस्यां प्रुति स्थायां प्र
 तितिष्ठति मोस्को प्रुतिमिदितः ७ ज्ञाधतेत ज्ञान
 व्याघनेत दुहेतत्य श्रेवद धिरः आसुरिः पांचिम
 धुकिः सर्वे वाऽअन्यदिय सितु निवप्रयते नैवो
 घत्यादध्या इ नृनुवः स्वरितित देवा नियसितमि
 त्युतोयत मया कामयेततु या ऊर्पात् २७॥ अथ

पुरस्तात्परीत्या। पूर्वार्द्धं मुमुकानामन्निपद्यज
 पतिद्यौरिव नृणां पृथिवीवद्वरिभ्येति पृथ्या सौ
 र्वहीनस्तत्रैरेवंबहुर्न्याममित्येवैतदाह तस्य
 ह वैरिवभूमेति पृथिवीवद्वरिभ्येति पृथ्या यं पृ
 थिव्यैवमुक्तं न्याममित्येवैतदाह तस्यास्ते
 विविदेवपतनिपृथः इत्यस्यैवेनं पृथः अथ २६

त्रिभिर्मन्त्रादमन्त्राद्यायादधः इत्यन्नादोमिरन्ता
 दोनृयासमित्येवैतदाह सैषा शारैव स पदिकाम
 येतजपेदेतद्युक्तामायतापिनादियेता २७
 अथ सर्पराश्या रुद्रिरूपतिष्ठतोऽथायंगोः पृ
 थ्विरक्रमीदसदन्मातरं पुरः। पितरं वप्रयं स्वः
 अंतश्चरतिरेवनास्पृष्टाणां दधानतीव्रस्थम

हिषोदिवं। त्रि० शब्द मध्विराजतिवाक्यतंगाय
 धीयते। प्रतिवृत्तारुहघुचिरितितयदेवास्प
 न्नसन्तारैर्बान्दन्तैर्बन्तुनिर्वाधनेनवानाप्तं
 नवतितदेवास्पतेन सर्वनाप्तं नवतितस्मात्
 प्यराज्ञाऋषिरुपतिष्ठते। २०॥ तदाहुः। न स प
 राज्ञाऋषिरुपतिष्ठतेतीयेवैप्रायिवी स प्य २०॥

राज्ञीसप्रदेवास्यामाधनेतसर्वान्नामानाप्नोति
 तस्मान्नसप्यराज्ञाऋषिरुपतिष्ठतेति। ३॥
 आह। एतदुक्त्याहवतीयेप्रायिवीसप्य
 यत्सर्वाहुनिजुहोत्यन्नादेवाः एतमात्मनोजनय
 तेयदग्नेतस्माः एतदन्नाद्यमपि दधाति यथाहु
 माराधयवाजाताय वीसायवास्तनमपि दध्यादेव

मस्माद्यतदन्ताघमपि दधमति। १॥ सुयते नान्नेन शतः
 उत्तराणि हवींषिः प्रप्यमाणान्युपरमति श्वर्ध्व
 आध्वर्युवायजमानं वा प्रदाहौघस्य नेदिष्ठं चरते
 युदस्मिन्नेतामाहुतिमुज्जुह्यात्तस्माद्यः एतामाहुति
 जुहोती। २॥ तं पूरणं जहोति। सर्वं वै पूराऽसर्वं ए
 वैनमेतच्छयति स्वाहाकारेण जुहोत्यनिरुक्तो वस्वा
 हाकारः सर्वं वाऽनिरुक्तऽसर्वं एवैनमेतच्छयति। ३॥

ताम्

षो वै प्रजापतिः प्रथमा माहुतिमुज्जुहोस्वाहोति वैत
 मज्जुहोऽश्विदेष्टति दानेन तस्मात्स्वाहेति जुहो
 तितुस्यां वरं ददाति सर्वं वै हरः सर्वं एवैनमेतच्छ
 यति। ४॥ तदाहुः। एतामेवाहुतिं जुह्वामात्रो
 राणि हवींषिना द्रियेते तथैव तं काममाश्री
 तियुनक्ति काममुत्तराणि हवींषिनिद्विपतीति। ५॥

सिवाः अग्रये पवमानाय निर्वपति। प्राणो वै प्रवमा
 नः प्राणमेवास्मिन्नेतदधातितदेतयेवास्मिन्
 दध्मत्यन्तु हि प्राणो न मे प्रादुतिः दी अथाग्नौ
 ये पावकाय निर्वपति। अन्ने वै पावकमन्नेवा
 स्मिन्नेतदधातितदेतयेवास्मिन् दध्मत्यन्तु
 वृत्रत्यक्षमन्मादुतिः॥ अथाग्नौ ये मुच्येते ॥ २५ ॥

निर्वपति। दीर्घं वै मुचि यद्वाः अस्मै तु दुग्धं जले तु दध्म
 दीर्घं मुचि दीर्घमेवास्मिन्नेतदध्मति तदेतये
 वास्मिन् दध्मति यद्वाः अस्मिन्नेतामादुतिः
 नुहोत्यथास्मै तु दीर्घं मुच्यते जति। नेतस्म
 दादुः। एतामेवादुतिः दुग्धं वा यो तदास्ति ह वापि
 नाद्रियेतैतये वतं काममाप्नोति प्रमज्जिकाम्

मुन्नराणिहवी७पिनिर्वपातीतितदुनिर्ववे
 देवोन्नराणिहवी७पिपरोक्षमिववाःएतद्यदस्त
 दिदमितीवाए।सयुदग्रयेपुवनानाप्रनिर्वपाति॥
 प्राणोवै॥पुवमानोयश्चैजायतेथप्राणोयथाव
 न्नजायतेमातुश्चैवतावत्राणमनुजाणितियथावा
 तज्जातःएकास्मिन्नेतत्प्रणंदध्मती॥१॥अथयदस्त

प्राक्

लाकः

०००००००० २०१९१

येपावकायनिर्वपातिअनैवैपावकंतज्जातःएवाप्ये
 नेतदन्तंदध्मती॥१॥अथयदग्रयेमुचयेनिर्वपाति॥
 वीर्यंवेमुचियथावाःअनेनब्रह्मतेऽथवीर्यंतदन्ते
 नवेनमेतद्वर्द्धयित्वायास्मिन्नेतद्वीर्यं७मुचिद
 ध्मतितस्मादग्रयेमुचये॥२॥तदेतदेवसद्विपर्यस्त
 मिवोअग्रिहयत्रदेवजामनुष्यानस्युपाववर्त्तते

तदेवाचक्रैमैव सर्वतोवात्तनामनुष्णान्मुपावृत
 तिति १३ सः एतास्तिस्त्रस्तनुरेषु लोकेषु विन्यधत्ता
 यदस्य पुवमानं रूपमासीत् तदस्यां पृथिव्यां न्यध
 ताय यत्पावकं तदंतरे देय यद्युचितदितितदा
 ऋषयः प्रतिबुधिरयः ततः प्रपयः आसुरसर्व ३१॥
 एवेन आत्मना स्मिन्मुपावृतदितितस्मा एतास्ति
 हवीणि निरूपय ३१॥

सद्यदग्रये पुवमानाय निर्वपति यदेवास्यां पृथिव्या
 ७ रूपं तदेवास्मै तेनाज्ञोत्यग्रयदग्रये वावकाय नि
 र्वपति यदेवास्यां तद्विद्धे रूपं तदेवास्मै तेनाज्ञोत्यग्र
 यदग्रये शुचये निर्वपति यदेवास्यां दिने रूपं तदेवा
 स्मै तेनाज्ञोत्येव मुक्तं स्वमेवाग्निमनः निहितमाधा
 तैतस्मादु निर्वपेद्देवो तस्मात्तिह वीठपि १५॥ देवसेव

विहिः प्रथमं हविर्नवतिः समानवर्हिषीः उत्तरे
 अयं वै लोकः प्रथमं हविरये दमेतदिहं द्वितीयं
 धारे वटतीयं बडले ववा इयं पयिवी देलये वांतरे
 दैले जये वासो रुने चिदेनां प्रत्युधानि नीस्तापिति
 तस्मात्समानवर्हिषीः १६ अस्या कपालाः सर्वे पुरो

३२॥

आशानवतिः अस्या दशवैगायत्री गायत्रमये
 शृङ्गः स्वेनैवैतमेतच्छृङ्गसाधनेतानि सर्वाणि
 चतुर्विंशतिः कपालानि संपद्यते चतुर्विंशः
 शत्यदशवैगायत्री गायत्रमये शृङ्गः स्वेनैवै
 नमेतच्छृङ्गसाधने गायत्रोपाङ्गानुवाक्यान्
 पतिगायत्रमये शृङ्गः स्वेनैवैतमेतच्छृङ्गसाधने १७

॥ किं

अथादित्ये चक्रे निर्व्वपति। प्रच्यवतः इव वाऽप्ये
 स्माञ्जोकाः एतानि द्रवीऽपि निर्व्वपतीमान्ति
 लोकां समाशंसनेति। एतमप्यदित्ये चक्रे निर्व्वपति
 तीक्ष्णं वै पृथिव्यदितिः सेयं प्रतिष्ठातदस्यामेव
 तत्प्रतिष्ठायां प्रतितिष्ठति तस्माददित्ये चक्रे निर्व्व
 पति। एतत्सोविरेणैव संयाज्ये स्यातामित्याहुः।

ॐ
 ३३

ताकः

विराड्द्वयमित्यथोत्रिष्टु नौत्रिष्टु त्रीयमित्यथो
 जगत्त्रयैर्जगती हीयमिति विराजो विभवेव स्यातां
 तस्येधेनुर्दक्षिणा। धेनुरिव वा इयं मनुष्याः स
 र्वान् कामान्नुहेमात्ता धेनुर्मातेव वा इयं मनुष्या
 न्विचर्त्ति तस्माद्धेनुर्दक्षिणौ तन्वेकमयनां रश्मि
 त्रयं येदं द्वितीयं। आग्नेयमेवाष्टाकपालं पुरो

जशं निर्वपति परोक्षमिव वाऽएतद्यदग्रये प
 वमानायाग्रये पावकायाग्रये शुचयऽइतीवार्थी
 जसैवैनमेतत्प्रत्यक्षमाधत्ते तस्मादग्रये यादि
 त्येचकं निर्वपति स यऽएव चरो बंधुः संबंधुः ॥ २५ ॥
 ब्राह्मणोऽपि धृतिवाऽएतद्यज्ञऽयदेन तन्वेते य
 न्वेव राजानमग्निषु एवं तित न धृति यत्पु ३४ ॥

संज्ञपयति विशासति तत्र घृत्युऽक्ष्वधमुसजा मा
 दृषदुपजा न्यऽहविर्यज्ञं धृतिः ॥ सऽएष यज्ञो ह
 ततो न ददक्षे तं देवाऽदक्षिणा निरदक्षयं स घदे
 न दक्षिणा निरदक्षयं स तस्मादक्षिणा नाम त घदे
 वात्र यज्ञं स्पहतं स्पव्यथ ते तं देवा स्यैतदक्षिणा
 निरदक्षयं यस्मिन् एव यज्ञो न वति तस्मादक्षि
 णा ददाति ॥ तावै प्रदद्यात् ॥ षड्वाऽत्र तवः

संवत्सरस्य संवत्सरो यज्ञः प्रजापतिः स यावान्वी
 यज्ञो यावत्यस्य मात्रा तावती निदक्षयति । इन्द्रो दश
 दधातुः दश वै मासाः संवत्सरस्य संवत्सरो यज्ञः
 प्रजापतिः स यावान्वी यज्ञो यावत्यस्य मात्रा ताव
 ती निदक्षयति । चतुर्विंशति दधातुः चतुर्विंश
 रतिर्वै संवत्सरस्यार्द्धमासाः संवत्सरो यज्ञः प्रजा
 पतिः स यावान्वी यज्ञो यावत्यस्य मात्रा तावती निदक्षयति ३५॥

तीर्था

दक्षयत्येषा मात्रा दक्षिणा नां दधातुर्वयथाश्र
 दं नृपसीस्तघदक्षिणा ददाति । पादया वै देवा
 देवाः । अहो वै देवाः अथ ये ब्राह्मणाः शुश्रुवाठ
 सो नृचानास्तु मनुष्यदेवास्तोषां देवा विजक्तु
 एव यज्ञः । आहुतयः एव देवानां दक्षिणा मनु
 ष्यदेवानां ब्राह्मणानां शुश्रुवामनृचाना

नामाहुतिमिरेव देवान्प्राणातिदक्षिणानिमर्
 नुप्रदेवान्प्राणाकुशुवुषां नृवानांस्तु एन
 मुनये देवाः प्राताः सुधनया दधति। धृतं घृतं यो प्रपन
 नौरेतो दध्यावौ एव मेवैतदक्षिजो यजमानं ज्ञो
 के दधति तद्यदेन्यः एतद्ददाति ये मे दधुः संप्रा
 पिपन्निति नुदक्षिणानां। देवाश्च वाऽअसु ३३

राश्व। नृनये प्राजापत्याः पस्य धिरेतुः नृनयश्च वा त्सा
 नः आसु। मर्त्या ह्यसुरनात्मा हि मर्त्यस्तेषु नये
 पुमर्त्येष्वग्निरेवानृतः आसतुः हस्मो नृनये मृ
 तमुपजीवंति स यथु हस्मैषं घ्नति तद्धस्मै वस
 त्ववति। ततो देवाः। तनीयाः स इव परिशिशि
 धिरे तेर्ध्वतः श्राम्यंतश्चेरुताः सुरात्स पुत्रान्म

त्पानि न निजवेनेति तः एतदमृतमस्याधेयं ददृशुः ॥ ३८ ॥
 ते होचुः ॥ हे ते दममृतमंतरात्मन्नादधमहेतुः इदं
 ममृतमंतरात्मन्नाधमयामता नृत्वा स्तर्पयन्ति त्वा
 स्तर्पयन्ति सपत्नान्मर्त्यानि न विष्यामः इति ॥ ३९ ॥
 ते होचुः ॥ उ न पेषु वै नो यममि प्रत्वे वासुरेभ्यो ब्रवा
 मेति ॥ ४० ॥ ते होचुः ॥ आवैव यमग्रीधस्यामहेत्य ॥ ४१ ॥

ययं किं करिष्येति ॥ ४२ ॥ ते होचुः ॥ अथैनं वयम्ये
 वधमस्यामहे त्रष्टृणानि दहा त्रष्टृणि दहा त्रौ
 दनं पंचात्रमाह संपचेति सयंतमसुरान्यदध
 तते नानेन मनुष्याभुजते ॥ ४३ ॥ अथैनं देवाः ॥ अं
 तरात्मन्नादधततः इमममृतमंतरात्मन्नाधमया
 मता नृत्वा स्तर्पयन्ति त्वा स्तर्पयन्ति सपत्नान्मर्त्यानि

अथ नवस्तयोऽष्टवैषऽएतदमृतमंतरात्मना ध-
 तेनामृतत्वस्याशास्ति सर्वमायुरेत्यस्तयोर्हिव
 नवति न हैनं सपन्नस्तु सूपमाणश्च नुश्च
 एते तस्माद्यदाहिताग्निश्च नाहिताग्निश्च स्य-
 ष्तेतेऽग्नाहिताग्निरेवानि नवत्यस्तयोर्हिव कु-
 सतश्चि नवत्यमृतः ॥ १५ ॥ तद्यत्रैनमदो संयति ॥ ३८ ॥

तज्जातमग्निप्राणिति प्राणोवाऽअग्निर्जतिमेवैनमे-
 तत्सतं जनयति स पुनरपानिति तदेनमंतरात्मना
 धत्ते सोऽस्यैषांतरात्मनाग्निराहितो नवति ॥ १५ ॥ तस्म-
 दीप्यसमिधोऽहस्पत्यऽइहस्तु कृतं करिष्यामात्ये-
 वैनमेतत्समिधेयोऽस्यैषांतरात्मनाग्निराहितो नव-
 ति ॥ १६ ॥ अंतरेणागद्यतदिति नृत्वाऽअस्यैतं

कुश्चनोतरेलैतियावज्जीवति योस्यैषोतुरात्मन्नाग्नि
 राहितो नवतितस्मादुतन्नादियेतयदनुगच्छेत्तत्त्वा
 अस्मैषोनुगच्छतियावज्जीवतियोस्यैषोतुरात्मन्ना
 ग्निराहितो नवति। १८। तेवाऽएते प्राणाऽएवयुदय
 यः। प्राणोदानावेवास्वनीयश्चगार्हपत्यश्चव्या
 नोन्वाहाय्यपचनः। १८। स्तस्यवाऽएतस्या ३५

ग्राधेयस्यासत्यमेवोपचारः सयः सत्यं ब्रूदति यथा
 मिः समिद्धं तं घृतेनाग्निषिं च देवः हैर्नः सः। उदीप
 यतितस्य नूयो नूयः एव ते जो नवति श्वः श्वः श्वेपा
 नवत्यथ यो नूतं ब्रूदति यथाग्निः समिद्धं तमुदके
 नाग्निषिं च देवः हैर्नः सः। सजास्यति तस्य वनीयः व
 नापः एव ते जो नवति श्वः श्वः पापीया नवतितस्मा

दुसत्यमेव ब्रूते ॥ ११ ॥ तदुहाप्यरुणामौ च वेशिं ज्ञातयः
 ऊचुः सुविशेवाऽअस्यमीऽआंध्रं स्तेति सहो वाचते
 मेतद्धूय घ्रावं यमऽएवैधिनवाऽआहिताग्निना नृतं ब्रूदि
 तव्यं न वदं जानुनानृतं वदेत्तावत्सत्यमेवोपकार इति ॥ १० ॥
 ब्राह्मणां ॥ ६ ॥ प्रथमः प्रपाठकः समाप्तः ॥ कांडी ॥ ११४ ॥ ॥ ॥
 वरुणो हैनं राज्ञ्यकामऽआदधे ॥ सराऽप्रमगच्छत्तस्माद्यः ॥

अवेदयश्च नव रुणो राजेत्येवाहुः सोमो यशस्कामः
 स यशो न वत्तस्माद्यश्च सोमो लज्जते यश्च नो न आवेव ग
 छतो यशऽएवैतद्गुमागच्छंति यशो ह च वतिराज्यं
 गच्छति यऽएवं द्विद्वानाधत्ते ॥ १ ॥ अग्नौ ह वै देवाऽसुखा
 रीरूपा रीनिदधिरेया निचग्राम्या रीयानि चार
 ण्या निजपुंवोपप्रेष्यतः कामचारस्य वा कामाया

वि

पुनो गोपिष्ठो गोपायदिति वा ॥ २॥ तान्मुह्यन्ति निर्नि
 चकामातेः संगृह्यन्तन्म्रविवशपुनरेमः इति देवाः
 हृदयिन्ति रोक्तं तेषां हेयसेवास किमिह कर्तव्यं
 केह प्रज्ञेतीव ॥ ३॥ ततः एतन्म्रष्टा पुनराधेयं ददृशुः ॥
 तदा दधेते नाग्नेः प्रियं धममोपजगाम सोऽस्मात्
 नयानिरूपाणि प्रतिनिःससर्जया निवग्राम्याणि ॥ ४॥

४१

